

A Legfelsőbb Bíróság a dr.Komáromi Izabella által képviselt felperesnek a dr.Köteles György ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 23.G.302.135/2005. számon indult és a Fővárosi Bíróság 2007. június 5-én kelt 2.Gf.75.940/2006/3. számú ítéletével befejezett perben a jogerős ítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Fővárosi Bíróság 2.Gfv.75.940/2006/3. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 23.G.302.135/2005/12. számú ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 226.700,- (Kettőszázhuszonhatezer Hétszáz) Ft elsőfokú, 64.000,- (Hatvannégyezer) Ft másodfokú és 64.000,- (Hatvannégyezer) Ft felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az adóhatóság külön felhívására 153.660-153.660,- (Egyszázötvenháromezer Hatszázhatvan-Egyszázötvenháromezer Hatszázhatvan) Ft fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes jogelőde engedményezési szerződéssel szerezte meg a M. Rt-nek a N. Állami Gazdasággal szemben fennálló és felszámolási eljárásában bejelentett, a felszámoló által visszaigazolt 3.964.097,-Ft fuvardíj, továbbá 4.442.660,-Ft kamatkövetelését. A követelések 1991. március 3-ától 1992. március 27-ig keletkeztek. Az Állami Gazdaság felszámolása 1993. december 20-án kezdődött és 2000. szeptember 25-én fejeződött be. A felszámolási eljárást

megelőzően az állami gazdasággal szemben 1992. február 6-tól 1992. V.19-éig csődeljárás volt folyamatban. A M. Rt. hitelezői igényét a felszámoló a tőketartozás tekintetében „F”, a késedelmi kamat vonatkozásában „G” kategóriába sorolta. Az un. behajthatatlansági nyilatkozatot 1995. október 9-én adta ki. A M. Rt. és a felperes 1997. szeptember 22-én engedményezési szerződést kötött, amellyel a felperes a fenti követelést megszerezte. Az alperes jogelődje 1993. február 4-én ellenérték nélkül elvonta az Állami Gazdaság kezelésében levő földterületeket. A felperes 1999. februárjában egyezségi tárgyalást kezdeményezett az alperessel. A felek közötti tárgyalások eredményeképpen 2000. október 27-én megállapodás jött létre. Ebben többek között rögzítették, hogy a felperesnek a megállapodásban rögzített követelése, illetve a jövőben engedményezés útján megszerzésre kerülő követelése tekintetében jelen per alperese ellen pert nem kezdeményez. Jelen per alperese pedig azt vállalta, hogy a Fővárosi Bíróság előtt 42.G.75.792/1998. számú ügyben hozandó jogerős ítéletben foglaltak szerint a felperesnek a jogerős ítélet meghozatalakor fennálló valamennyi, a vagyonelevonás időpontjában már fennállt tőke+járulékai követeléseit, mint kezes teljesíti minden további jogi út igénybevétele nélkül. Jelen per felperese követeléseit olyan arányban, módon és olyan mértékű kamattal növelt összegben elégíti ki, ahogy a helytállási kötelezettséget a bíróság jogerős ítéletében a hivatkozott perben megállapítja. A Legfelsőbb Bíróság rögzíti, hogy a megállapodásban szereplő ügyben a Legfelsőbb Bíróság Gf.I.30.603/2001/5. szám alatt hozott jogerős ítéletet. Az alperes a megállapodásban foglalt kötelezettségét felszólítás ellenére nem teljesítette.

Felperes 2005. május 20-án benyújtott keresetében elsődlegesen 4.539.015,-Ft és ennek 2003. április 21. napjától járó kamatai, másodlagosan 2.651.600,-Ft tőke és ennek 1999. május 1. napjától járó kamatainak megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresete jogalapjaként a 2000. október 27-i megállapodásra, a Ptk.198.§-ának /1/ bekezdésében, illetve az időlegesen állami tulajdonban lévő vagyon értékesítéséről, hasznosításáról és védelméről szóló 1992. évi LIV.tv. (Iát.) 53.§ /1/ bekezdésében foglaltakra hivatkozott.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen elévülésre hivatkozott. Álláspontja szerint a 2000. október 27-én megkötött megállapodás nem módosítja az eredeti követelések keletkezésének időpontjától számítandó elévülési időt.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2006. március 29-én kelt ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2.561.000,-Ft-ot és ezen összegnek 1999. május 1. napjától járó kamatait. Ezt meghaladóan az elsődleges keresetet elutasította. Rendelkezett az elsőfokú perköltség megfizetéséről.

A Fővárosi Bíróság 2007. június 5-én kelt ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, rendelkezett a másodfokú perköltség megfizetéséről. Ítélete indokolásában kifejtette, osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, miszerint a felperes kereseti kérelmét a 2000. október 27-én kelt megállapodás alapján kell elbírálni. Ez a felek között létrejött szerződés, melyben rendelkeznek arról, hogy amennyiben a követelés a főkötelezettől behajthatatlan, jelen per alperese köteles kezesként helytállni. A megállapodásban az alperes feltételhez kötött fizetési kötelezettséget vállalt, a feltétel a megállapodásban hivatkozott peres eljárás jogerős befejezése volt, mely megtörtént. A feltétel bekövetkeztétől számított 5 éven belül pedig a felperes keresetét benyújtotta. A másodfokú bíróság ítéletében hivatkozott az 1/2007.PJE. határozatban írtakra is. Evonatkozásban azt rögzítette, hogy felperes az elévülés nyugvásának megszűnését megelőzően 1999-ben igénybejelentéssel élt az alperes felé, majd a 2000. október 27-én a felek a megállapodást megkötötték.

Alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyzését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte. Kifejtette, a 2000. október 27-i szerződés valójában tartozás elismerő nyilatkozat, melyben az alperes elismeri kezési felelősségét mindazon kötelezettségekért, amelyeket az eredeti adós nem fizetett meg. A tartozás elismerés új kötelezettségvállalást nem eredményez, a tartozás jogcímét nem változtatja meg, az elismerőt megilleti a jog, hogy bizonyítsa a tartozás nem áll fenn, illetve bírósági úton nem érvényesíthető. Alperesi álláspont szerint a főadóssal szembeni felszámolási eljárás a kezessel szembeni elévülést nyugvó helyzetben tartotta mindaddig, amíg volt remény arra, hogy a felperes követelése a főadóstól megtérül. E remény a felszámoló 1995. október 9-én tett nyilatkozatával megszűnt. Az alperes nem látja tisztázottnak a felperesi követeléseket, mert az eredeti számlák nem állnak rendelkezésre. Alperesi álláspont szerint az alperes joggal igényelte az eredeti számlák becsatolását, mivel a becsatolt okiratok nem kellően igazolják a felperesi követelés fennállását. Alperes szerint a perben eljáró bíróságok azösszezszerűség tekintetében is tévedtek, mivel a felszámolásban ki nem egyenlített követelést vették alapul, a vagyonelvonáskori összes követelés helyett. A felülvizsgálati kérelemben meghatározott módon számítottan matematikailag a felperes 1.919.838,-Ft-ra jogosult. Alperes hangsúlyozta, az 1995. október 9-i behajthatatlansági értesítő alapján a felperes csak úgy igényelhetette vissza az Áfá-t, ha a teljes számla értéket hitelezői vesztességgént elszámolta. Vagyis a felperesi engedményezéskor a követelés már nem is létezett. A perben eljáró bíróságok kiemelkedő jelentőséget tulajdonítottak az F/33. szám alatt becsatolt levélnek, de azt tévesen értelmezték. A hivatkozott levelet 1999. május 19-én az alperes írta, e levélnek tehát elévülést megszakító

hatást tulajdonítani nem lehet. A felperes 1999. február 26-i levele sem szakította meg az elévülést, egyrészt annak tartalmára tekintettel, másrészt azért, mert a követelés ekkor már elévült.

Felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelemmel támadott ítéleteket a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és megállapította, hogy azok az alábbiakra tekintettel jogszabálysértőek.

A Legfelsőbb Bíróság osztotta az alperes azon jogi álláspontját, hogy a felperes és az alperesi jogelőd között 2000. október 27-én kelt megállapodás új kötelezettséget nem keletkeztetett. Abban az alperesi jogelőd kezesi helytállási kötelezettségét ismerte el, és a felek egyezően megállapították, hogy mely ügyben születendő ítéletet tekintik irányadónak a kezesi helytállási kötelezettség terjedelmét illetően. A 2000. október 27-én kelt megállapodás tartalmilag a Ptk.242.§-a szerinti tartozás elismerést tartalmazott az alperesi jogelőd részéről. A Ptk.242.§ /1/ bekezdése értelmében: „a tartozás elismerése a tartozás jogcímét nem változtatja meg, de az elismerőt terheli annak bizonyítása, hogy tartozása nem áll fenn, bírósági úton nem érvényesíthető, vagy a szerződés érvénytelen.” Ezen rendelkezésből, továbbá az alperes által a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott legfelsőbb bírósági gyakorlatból következően a 2000. október 27-én kelt megállapodás nem zárta el az alperest, illetve jogelődjét attól, hogy a követelés elévülésére hivatkozzon, ugyanis a Ptk.325.§ /1/ bekezdése értelmében az elévült követelést bírósági úton érvényesíteni nem lehet.

Az elévüléssel kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság álláspontja a következő. Az 1/2007. PJE. határozatban foglaltakból következően a mögöttes felelős ugyanazon kötelezettségekért felel, mint a főkötelezett. A követelés elévülése mind a főkötelezett-tel, mind a mögöttes felelőssel szemben ugyanabban az időpontban, a követelés Ptk.326.§ /1/ bekezdés szerinti esedékessé válásának időpontjában kezdődik. A mögöttesen felelős személlyel szembeni követelés elévülése a főkötelezett-től való behajthatatlanság igazolt megállapításáig nyugszik. Az adott ügyben tényként állapítható meg, hogy a felszámoló által 1995. október 9-én kelt nyilatkozat alapján a felperes jogelőde számára egyértelművé kellett válnia, hogy az „F”, illetve „G” kategóriába sorolt hitelező igénye a főadóstól nem hajtható be. Ebből következően a felperes által érvényesített igények tekintetében az elévülés nyugvása 1995. október 9-én megszűnt. A perbeli ügyben a követelések 1991. március 3. és 1992. március 27. között keletkeztek 21 követelés tekintetében az

elévülés kezdőnapja 1991. október 20. volt, így ezen követelések 1996. október 20-án évültek el, míg a később esedékessé vált követelések 1997. februárjában, illetve márciusában. Elévült követelések a már hivatkozott Ptk.325.§ /1/ bekezdése szerint bírósági úton nem érvényesíthetőek. A felek között 2000. október 27-én létrejött megállapodás az elévülésre történő hivatkozás lehetőségétől nem zárta le az alperest, illetve jogelődét, ezért a Legfelsőbb Bíróság szemben a perben eljáró bíróságok álláspontjával a felperes kereseti követelését alaptalannak találta.

A Legfelsőbb Bíróság a rendelkező rész szerinti határozatát a Pp.275.§ /4/ bekezdése alapján hozta meg.

Az alperes felülvizsgálati kérelme eredményre vezetett, ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp.270.§ /1/ bekezdése folytán irányadó Pp.78.§ /1/ bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes első- és másodfokú eljárásban, illetve a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, továbbá az alperes, illetve jogelőde személyes illetékmentességére tekintettel le nem rótt másodfokú és felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2008. március 10. napján.

Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Vezekényi Ursula sk. előadó bíró, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk. bíró.

A kiadmány hitelélül:

(.....)
Szécsiné Horváth Ildikó
bírósági tisztviselő